ПТГ «ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ»
гр. Търговище

УТВЪРЖДАВАМ:.....
/подпис и печат/

ДИРЕКТОР: НИКОЛАЙ НИКОЛОВ

ПРАВИЛНИК ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

2026/2027 година

ПРАВИЛНИК

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ ЗА ТРУД

В ПТГ „Цар Симеон Велики” – град Търговище

I. Общи положения

Чл. 1. Настоящият правилник се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал на ПТГ, както и за лицата, които по различни поводи се намират в учебната сграда, работилниците, лабораториите, складовите помещения, физкултурния салон и спортната площадка и е разработен в съответствие със следните нормативни документи:

Кодекс на труда, Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ДВ, бр.124/1997г., изм. и доп., бр 70/2004 г.), Закон за МВР (ДВ, вр. 122/1997 г., изм., бр. 27/2005 г.), Инструкция за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета на МОНТ от 05.07.1996 г., Указание на МОН по прилагане на Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета по отношение на инструктажите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана от 17.01.1997г., оценката на риска на училището и всички действащи подзаконови актове, отраслови и ведомствени правила за здравословни и безопасни условия на труд, съответстващи на дейността им.

Чл. 2. Безопасни условия /БУ/ при провеждане на възпитателна, учебна /теоретична и практична/ и извънучилищна дейност и при извършване на трудови дейности се осигуряват чрез спазване на установените в Република България единни правила, норми и изисквания, както и на отраслови и ведомствени правила и норми за БУ на труд съответващи на дейността в просветните звена:

А. По отношение на:

1. Собствени, наети и предоставени за ползване машини, съоръжения, апарати, уреди, инструменти, материали и вещества;
2. Силови и осветителни електрически инсталации, отоплителни, вентилационни, климатични и аспирационни инсталации, водопроводии канализационни инсталации;
3. Строителни конструкции;
4. Подемно-транспортни съоръжения;
5. Вибрации, шум, чистота на въздуха, осветеност и лъчения;
6. Ергономични условия на възпитание, обучение и труд;
7. Микроклимат /температура и влажност на въздуха/;
8. Работно облекло, лични предпазни средства, специално работно облекло;
9. Съоръжения и медикаменти за долекарска помощ;
10. Пренасяне на товари;
11. Организиране на придвижване на ученици, педагогически и непедагогически персонал като пешеходци и пътници в транспортни средства;

Б. Когато се извършват самостоятелно или съвместно следните дейности:

1. Ремонт, монтаж и демонтаж на машини, апарати и др.;
2. Ремонт на силови и осветителни електрически инсталации, отоплителни, вентилационни, климатични и аспирационни инсталации, водопроводи и канализационни инсталации;
3. Строително-монтажни и други трудови дейности;

4. Товарно-разтоварни и транспортни дейности;
5. При възникване на бедствени ситуации /пожар, земетресение/ се изпълнява плана за евакуация на ученици, учители и служители от сградата.

Чл. 3. Задължително е провеждането на следните инструктажи:

1. Начален инструктаж и инструктаж на работното място

- **с новопостъпващи лица** /педагогически и непедагогически персонал/ в деня на постъпване на работа.

Отг.:Директора или отговорника по ЗБУТ в училище;

- **с лица от други организации** - преди започване на дадена дейност.

Отг.:Директор или отговорника по ЗБУТ в училище;

- **с ученици**, в началото на първия учебен час по лабораторна, общообразователна, учебна и производствена практика и в предмети, свързани с практическа дейност

Отг.:учителите по съответния учебен предмет

2. Периодичен инструктаж:

А/ с педагогическия персонал – три пъти през учебната година

- 1-и - със започване на първия учебен срок /
-2- и - след приключване на коледната ваканция /
-3-и - след приключване на пролетната ваканция /

Отг.: отговорника по ЗБУТ в училище;

Б/ с непедагогическия персонал – на всеки три месеца

м.септември, м. януари, м. април, м.юли

Отг.: отговорника по ЗБУТ, ППО и ГЗ в училище;

В/ с учениците – три пъти през учебната година

-1-и - със започване на учебната година /
-2-и - след приключване на коледната ваканция /
-3-и - след приключване на пролетната ваканция /

Да се въведат необходимите тетрадки за инструктаж. Списъците с подписите и инструктажните листове да се представят на отговорника по ЗБУТ в училище.

Отг.: Класните ръководители и учителите.

3. Извънреден инструктаж

- след тежка аварийна трудова злополука, пожар, природно бедствие, или при констатирани груби нарушения на нормите по БХТ и ППО.

Отг.Директора или отговорника по ЗБУТ в училище;

Чл. 4. Книгите за инструктаж се водят и съхраняват от отговорника по ЗБУТ в училище и подлежат на контрол от ГД „Инспекция по труда”.

Чл. 5. Лицето /училищна комисия/ определено/а със заповед на директора на училището за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на ЗБУТ е длъжно да:

1. Осъществява контрол по осигуряване на нормите и изискванията за безопасни и здравословни условия на ВОТ.
2. Информира директора при констатирани нарушения или неизпълнение на задължения и предлага съответните мерки, включително и за налагане на санкции на виновните лица.
3. Организира и участва в инструктажа на педагогическия и непедагогическия състав.
4. Осигурява информация за новостите и измененията в нормативната уредба по безопасност на труда.
5. Участва в разследването на трудови злополуки и следи за воденето на книга за регистриране на актовете от домакина на ПТГ.

Чл. 6. Педагогическият и непедагогическият персонал са длъжни да спазват следните изисквания при осигуряване на ЗБУТ:

1. Да спазват Правилника за вътрешния трудов ред и Правилника за ЗБУТ и изискват от учениците същото. Да се грижат за здравето и безопасността си, както и за здравето и безопасността и на другите лица, пряко засегнати от неговата дейност.
2. Да изискват отговорно отношение на учениците към опазване на училищното имущество и хигиенните условия в училищната сграда и района на училището. Стриктно спазване на задълженията от дежурните учители.
3. Да не използват непроверена и необезопасена техника, вредни за психическото и физическото здраве вещества.
4. Да не използват методи на работа, въздействия и взаимоотношения,депресиращи, учениците, колеги, ръководство и непедагогически персонал.
5. Да не позволяват саморазправа между ученици или издевателства над тях.
6. Да информират своевременно директора или училищната комисията за установени повреди, липси, аварии или други такива по ел. инсталации, водопроводната и канализационната мрежа, отоплителната система.
7. Забранява се пушенето в училищната сграда и двора на училището, както и употребата на алкохол или други упойващи вещества.
8. Забранява се достъпа на МПС в училищния двор, с изключение на тези, осигуряващи условия за осъществяване на образователно-възпитателен процес, товаро-разтоварни дейности.
9. Желателно е всички работещи в ПТГ да се застраховат – застраховка „Живот", а класните ръководители да съдействат това да направят и учениците, в началото на всяка учебна година.

Чл. 7. Ръководството на ПТГ и класните ръководители при организиране на извънучилищни дейности са длъжни да спазват следните изисквания за осигуряване на БУ и за опазване живота и здравето на участниците в тях:

1. Да не се събира голяма група от хора в помещения, които не позволяват бърза и безопасна евакуация.
2. При мероприятия с ученици, изискващи при транспортирането им да се използват превозни средства на държавни, общински или частни фирми с гарантирана техническа изправност. Задължително учениците предварително се инструктират.
3. Да не се допуска контакт на учениците с лектори, с нездрави религиозни, морални и нравствени убеждения.
4. При организиране на походи, трудови и спортни мероприятия, класните ръководители предварително да се информират за здравословното състояние на учениците от училищното медицинско лице и от родителите.
5. Часовете по защита при бедствия и аварии се провеждат от кл.ръководител в часа на класа, в които се запознават и с правилника на училището при бедствия, аварии, катастрофи, пожари и евакуационната схема на училищната сграда.
6. Класните ръководители запознават родителите с правилника за ЗБУТ и с правилника за дейността на ПТГ на първата родително-учителска среща за учебната година.

Чл. 8.1. Учителите, провеждащи лабораторни упражнения, практически занятия и др. подобни са длъжни да разработят инструкции за безопасна работа, съобразени с единните изисквания и с конкретните условия.

2. Преди започване на лабораторни упражнения, учителят да инструктира учениците, а учениците внимателно да изслушват инструктажа по изискванията за безопасност при провеждане на предстоящите опити, като се обърне внимание на опасните моменти.

3.Учителите по информатика са задължени да поддържат в изправност наличната техника в кабинета за който отговарят. Да изготвят инструктаж на учениците за работа в кабинета и запознаят учениците с него. След провеждането на инструктажа да попълнят

всичко необходимо в съответната тетрадка за инструктаж и я предадат на отговорника по ЗБУТ, ППО и ГЗ в училище;.
4.Задължения на учителя по физическо възпитание:
-Да изисква, устройва и обзавежда салона и площадката за физкултура със здрави, изправни и сигурно поставени /закрепени/уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за отскоци, масивна настилка на площадката и др.
-Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние, като особено внимание да обръща на скрепителните елементи /винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и др./.
- Ежедневно да извършва оглед и проверка на всички уреди и съоръжения преди часовете.
-Да изготви и проведе инструктаж на учениците срещу подпис в тетрадка за инструктажа.
-Да следи непрекъснато за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения, да не изисква изпълнението на трудни елементи. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да събщи на директора на училището.
5.Всички учители, които водят групи ученици на екскурзии, лагери, излети, посещения с учебна цел и др. отговарят за опазване живота и здравето на участниците в групата.
6.Дежурните учители са задължени да дежурят според определения график за определен район. В случай, че дежурният учител е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, трябва да осигури свой заместник и да информира за това ръководството на училището.
Чл. 9.1. Присъствието на учителите при лабораторни упражнения, практически занятия в близост до учениците, както и по време на учебните занятия, или екскурзии и при други извънучилищни дейности е абсолютно задължително.
2. Не се допуска учениците да работят самостоятелно, без наблюдение от учителя по време на лабораторните упражнения.
3. Оставянето на ученици през време на почивка в кабинетите без присъствието на учител не се допуска.

III. КАБИНЕТИ, ХРАНИЛИЩА, ЛАБОРАТОРИИ И РАБОТИЛНИЦИ

1. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ :

Чл.10. Кабинетите и лабораториите трябва да имат в непосредствено съседство хранилище, да бъдат подходящо осветени и да са с приспособления за бързо затъмняване когато се провеждат специални опити или се налага прожектиране на филми, диафилми и др.
Чл.11. Учениците са задължени да спазват безупречен ред и чистота в лабораториите и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите.
Чл.12. За безопасно протичане на лабораторните занятия носи отговорност учителят-специалист.
Чл.13.Учителите, работещи в учебните кабинети и лаборатории, снабдени със стъклени (бели) дъски, да обърнат особено внимание на учениците за безопасна работа с тях.

2. КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ ПО:

2.1 ХИМИЯ

Чл. 14. Учениците да бъдат запознати с несъвестимостта на химичните вещества.

Чл. 15. На шкафовете, в които се съхраняват отровни, самозапалващи се, взривни, радиоактивни и др. вещества да се поставят знаци на БДС.

Чл. 16. Във всяка химическа лаборатория трябва да бъде монтирана общообменна вентилация.

Чл. 17. Манипулации, свързани с отделяне на силно токсични вещества се извършват в отделни помещения.

Чл. 18. Всички отровни вещества да се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват с надпис "отрова" и знаци.

Чл. 19. Абсолютно е забранено оставянето на химически вещества без етикет.

Чл. 20. Леснолетливи течности – етери, естери, алкохоли, ацетон, серовъглерод, бензол и др. трябва да се съхраняват на хладно и тъмно място.

Чл. 21. Учителят е длъжен строго да спазва нормативите за допустимото количество опасни за живота и здравето вещества, за съхранение, съобразно кубатурата на лабораторията или хранилището.

Чл. 22. При работа с опасни вещества преподавателят да има предварително подписан от директора на училището документ за точните количества и вид материали и след работа се съставя акт за изразходването им. Тези вещества се съхраняват в запечатан шкаф и се изразходват съгласно Правилника за производство, търговия, съхранение, пренасяне и употреба на силно действащи отровни вещества / ДВ.бр.34 от 27.IV.1973г./ и за тях отговаря учителят по химия.

Чл. 23. Отоплението в хранилища и лаборатории трябва да е централно и да поддържа температура **18-20** градуса по Целзий. Забранено е отоплява нето с открити електрически печки, котлони, печки с течно и твърдо гориво.

Чл. 24. Химическите елементи и техните съединения да се подреждат в зависимост от мястото им в периодичната система, а органичните вещества по хомоложните редове. Едно до друго да се подреждат само веществата от една и съща група. Веществата от различните групи се поставят на различни места.

Чл. 25. Димяща азотна киселина, бром и неприятно миришещи вещества да се съхраняват в специални, снабдени със смукателна инсталация шкафове, далеч от електропроводниците и газовите инсталации.

Чл. 26. Вещества, които лесно се разлагат с образуване на взрив, а така също и силните окислители като водороден пероксид, натриев и калиев пероксид, концентрирани киселини, трябва да се съхраняват в не големи количества и в отсъствието на прах, влага и светлина.

Чл. 27. Огнеопасни вещества да се съхраняват в специален шкаф с надпис **"Огнеопасни вещества"**. Огнеопасните вещества са етери, алкохоли, серовъглерод, бензин, бензол, ксилол, ацетон, бял и жълт фосфор, натриев пероксид и др..

Чл. 28. Лесно възпламеняващите се вещества да се съхраняват в дебелостенни стъкла, затворени със запушалки с шлифтове. Тези стъкла да се поставят в специални сандъчета от негорими материали върху слой от пясък и в отворени шкафове. Забранено е сандъчетата да се поставят в коридорите, до вратите или в проходите между масите.

2.2. ФИЗИКА

Чл. 29. Задължително е наличието на централно разпределително табло с постоянен, променлив и трифазен ток.

Чл. 30. При провеждането на лабораторни упражнения за всеки ученик да има самостоятелно работно място, снабдено със съответните материали, уреди и апарати.

Чл. 31. При провеждане на опити и демонстрации с уреди и апарати, които отделят вредни лъчения или изпарения, да се спазват съответните изисквания за безопасна работа със съответния уред.

2.3 ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА

Чл.32. Броят на работните места трябва да съответства на броя на учениците, които се обучават.

Чл.33. Между работните места трябва да има достатъчно разстояние, за да може учениците свободно да разгърнат схемата на своите упражнения без да си пречат и без да има опасност от докосване до тоководещи части от съседното работно място.

Чл.34. Освен общото осветление на работните места при необходимост да има и локално (местно) осветление, изпълнено съгласно изискванията на правилниците, цитирани по-горе и пригодено за насочване според нуждите на лабораторното упражнение.

Чл.35. Кабинета по Електротехника трябва да бъде със сух, равен и електроизолационен под, пригоден за ежедневно почистване от прах и други отпадъци, които биха намалили диелектричната му якост.

Чл.36. Кабинетът да има създадени условия и за редовното почистване на прозорците, стените и тавана.

Чл.37. Упражнения, при които се отделят вредности, трябва да се провеждат в отделно помещение с ефективна аспирационна уредба.

Чл.38. Включване, превключване и всякакъв вид манипулации, предвидени в демонстрацията, трябва да се извършват след обстойна проверка на схемата от учителя.

Чл.39. Апаратите, съоръженията и измерителните уреди, употребявани в кабинета, трябва да имат ясно означени параметри, схеми и номера.

Чл.40. Преди подаване на напрежение към учебната електрическа схема трябва да се провери съответствието между защитите, сеченията и проводниците и включените мощности, както и наличието на селективност в защитите.

2.4. КОМПЮТЪРНИ КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ

Чл.41. Правила за безопасна работа:

1. Броят на работните места трябва да съответства на броя на учениците, които се обучават.

2. При работа с компютри учениците да са разположени на разстояние **от 0.50 до 0.70 м.** от екрана , а разстоянието между очите и клавиатурата да е **от 0.40 до 0.50 м.**

3. При работа с компютри учениците да са изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце.

4. Не се разрешава провеждането на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях **от 10 до 15 мин**.

5. При работа в компютърна зала учениците трябва да внимават за опасности свързани с неизправност в ел.инсталация и при откриване на такива да информират незабавно преподавателя.

6. При движение в залата учениците да не се докосват до захранващи кабели и друга техника както и до кабелите на компютърната мрежа.

7. Компютрите и останалата техника се включват само след разрешение на учителя.

8. Между работните места трябва да има достатъчно разстояние, за да може учениците свободно да работят и да няма опасност от докосване на тоководещи части от съседното работно място.

Чл.42. **Правила за безопасна работа в компютърна мрежа и в Интернет**:

1. Училищната мрежа и Интернет да се използват само за образователни цели.

2. Учениците да не предоставят лична информация за себе си и за родителите си като име, адрес, парола, дом.телефон,месторабота и сл.телефон на родителите, без разрешение от тях.

3. Не се разрешава изпращане и публикуване на снимки на ученици или на техни близки без предварително съгласие на родителите.

4. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в Интернет, без предварително съгласие на родителите.

5. Учениците са длъжни да информират незабавно учителя, когато попаднат на порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.

6. Учениците не трябва да изпращат или да отговарят на съобщения, които са обидни, заплашващи или неприлични.

7. Учениците не трябва да отварят приложения на електронната поща получена от непознат подател.

8. Забранено е изпращане на анонимни или верижни съобщения.

9. Учениците да не предоставят неверни данни за себе си.

10. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на училището.

2.5 ТЕХНИЧЕСКО ЧЕРТАНЕ

Чл.43. Кабинетите по техническо чертане трябва да бъдат устроени в подходящи помещения с горно, предно и ляво странично осветление, наклоняеми маси, чертожен апарат, въртящи се столове с изменяща се височина и при необходимост местно осветление за работната маса.

Чл.44. За пълноценно провеждане на занятията по чертане и с оглед за запазване зрението на учениците, целесъобразно е занятията да се водят от 10,00 ч. до 16,00 часа.

Чл.45. Преди началото на учебните занятия учителят проверява надеждното закрепване на противотежестите на чертожните апарати- ако се използват такива.

2.6. УЧЕБНИ РАБОТИЛНИЦИ:

А. Изисквания към някои видове съоръжения и ръчни инструменти.

Чл.46. Забранено е да се работи с неизправни, изхабени и несъответстващи за работа ръчни инструменти.

За негодните инструменти в инструменталната трябва да има специално място.

Чл.47. Шлосерните и ковашки чукове трябва да имат леко изпъкнало лице: да не са набити, изкривени или с пукнатини. Дръжките трябва да са гладки, ненабити и добре заклинени.

Чл.48. Всички ръчни инструменти, които имат заострени краища за дръжки, като пили и ножовки, трябва да имат дръжки по размери с бандажни пръстени.

Чл.49. Дръжките на всички ръчни инструменти се правят от твърдо или яко дърво, като дрян, бук и дъб. Да не се правят дръжки за ръчния инструмент от хвойнови дървета и суров материал.

Чл.50. Ударните ръчни инструменти, като центри, пробои и секачи, да нямат пукнатини, да не са отчупени или набити (подбити).

Чл.51. Най-малката дължина на секачите **е 150 мм.,** като изтеглената им част **е 60-70 мм**. Режещата част на секача трябва да има права или леко изпъкнала линия.

Чл.52. Когато учениците работят с ударни инструменти, при които може да отхвръхне поломена или отрязана метална част, трябва да се работи с предпазни очила.

Чл.53. Гаечните ключове трябва да съответстват на гайките и на болтовите глави, да не са пукнати, подбити или разтворени, а сглобяемите да бъдат здрави с подвижните си челюсти.

Чл.54. Острието на отверките се изтегля в такава дебелина, която плътно влиза в шлица (прореза) на винта. За различните винтове трябва да има различни отверки.

Чл.55. Абсолютно е забранена работа с незаточен според предписаната технология режещ инструмент. Заточването на изхабени инструменти се извършва от механика на работилницата или учителя по практика на заточващи машини или чрез употреба на специални приспособления. По преценка на учителя по практика, това могат да правят учениците, но под непосредственното му ръководство и наблюдение.
Чл.56. След работа инструментите трябва да се почистват щателно и да се поставят в шкафовете или за предаване в инструменталната.
Чл.57. Забранено е ползването на собственоръчно изработени приспособления, инструменти, дръжки за инструменти и др., без разрешението на механика или учителя по практика.
Чл.58. Забранено е удължаването на ръчките за задвижване на някои механизми (манивела), ръчни работни инструменти и др., без разрешението на механика или учителя по практика.
Чл.59. Абсолютно е забранено на учениците да използват работните и измервателните инструменти за несвойствена дейност.
Чл.60. Забранено е да се работи с нередовни инструменти. Същите винаги трябва да се дават на ремонт.

Б. Правила по безопасност на труда в работилницата по дървообработване.

Чл.61. Ползва се от работник-поддръжка за ремонт на МТБ като при работа с дървообработващи машини да се спазват всички изисквания на " Правилник по техническата безопасност в дървообработващите и мебелни предприятия".
Чл.62. Забранено е ползването на длета и чукове с подбитости и несигурно закрепени дръжки.
Чл.63. Да се работи само с напълно обезопасени дървообработващи машини (банцинг, циркуляр, абрихт и др).
Чл.64. При поставяне ножовете на вала, режещия ръб не трябва да излиза повече от 2 мм от ръба на стружкочупача. Режещите ръбове на ножа трябва да образуват концентрични окръжности на рязане.
Чл.65. Забранена е употребата на цели, съставни и сборни фрезови глави с понижена якост на зъбите, както и употребата на фрези ножове, закрепени между две планки.

В. Правила по безапосността на труда при студена обработка на металите

Чл.66. При студена обработка на металите да се спазват изискванията на Правилника по техническата безопасност при студено обработване на металите – 1965 г.
Чл.67. Задължително условие за осигуряване на безопасна работа с различни инструменти е задълбоченото теоритично познаване на устройството и действието им, на експлоатацията, съхранението и започването им.
Чл.68. Подборът на най-подходящия инструмент за съответен вид обработка да се извършва много щателно под надзора и контрола на учителя, водещ практиката.
Чл.69. При положение, че на една работна маса има две и повече стиски, то разстоянието между тях да се определя съобразно дължината на обработваемите детайли, но не по-малко от 1 м. В този случай е задължително да се поставят прегради между тях, с което да се осигуряват безопасни условия на работа за учениците.
Чл.70. При сечене на метала със секач в посока на отхвръкващите частици да се поставя защитна мрежа. Да се работи с предпазни очила и ръкавици.
Чл.71. Забранено е използването на ключове с повредени челюсти или неотговарящи на размерите на детайла.
Чл.72. Забранена е работа с електро- пневноинструменти на стълби. При този вид работа се прави площадка, осигуряваща безопасен труд.
Чл.73. Разположението на металорежещите машини в работилниците по метална практика да се съобрази със съответните нормативи.

Чл.74. На металорежещите машини следва да се извършват само онези операции, които са предвидени в програмата и за които има указания от учителя по практика.
Чл.75. Машините и съоръженията трябва да бъдат поставени на здрави основи или фундаменти, внимателно регулирани и здраво закрепени.
Чл.76. При ремонт машините трябва да се изключват от електрическата мрежа, ремъците се свалят, на пусковото устройство се поставя надпис **“ Не включвай – работят хора!** “.
Чл.77. Включването и изключването на машините в електрическата мрежа се извършва от учителя по практика, след вземане на всички мерки за безопасна работа.
Чл.78. Движещите се части на машините и механизмите, които могат да бъдат причини за злополуки, трябва да бъдат с подходящи ограждения или кожуси.
Чл.79. Ограждащите устройства трябва да бъдат достатъчно здрави и сигурно закрепени, за да не пречат на производствената работа, почистването и настройката на машината. За обезопасяване на големи зони, в случай на необходимост от наблюдение или при необходимост от приток на въздух се използват мрежести предпазители с големина на отворите не по-големи от 10х10 мм.
Чл.80. Предпазителите трябва да имат ръкохватки, скоби и други приспособления за удобно и безопасно хващане, когато се налага да се манимулира с тях.
Чл.81. Местата на машините, които се обезопасяват, се боядисват с червен (оранжев) цвят, който сигнализира за опасност когато предпазителят е снет.
Чл.82. Всички предпазители, капаци и ограждения, трябва да имат приспособления, които да възпрепятстват произволното им сваляне.
Чл.83. Отворените по време на работа ограждения (кожуси, врати, капаци, зъбни предавки, редуктори и др.) трябва да блокират пусковото устройство на машината или съответната нейна част.
Чл.84. Стърчащите крайща на въртящите се валове и винтове трябва да бъдат закрити в неподвижни кожуси или когато е необходимо, да имат телескопични ограждения.
Чл.85. Всички допълнителни съоръжения към машините трябва да се поместват в тялото им или да бъдат покрити с предпазители.
Чл.86. Когато на машините не могат да се осигурят защитни устройства за очите, учениците да работят с удобни защитни очила, които не пречат на работата, а учителят постояно следи за ползването им.
Чл.87. Машините, при работа на които спомагателните операции трябва да се извършват при спиране на главното движение, трябва да бъдат снабдени с бързодействащи спирачни устройства.
Чл.88. Всички приспособления за закрепване на обработваемите детайли и инструменти (патрони, планшайби, шпинделни глави и др.) трябва да осигуряват здраво закрепване и изключват възможгността от разхлабване и отвинтване на приспособлението по време на работа, както и при реверсивно движение.
Чл.89. Електромагнитните патрони и маси, освен ограждения, трябва да имат блокиращи устройства за автоматично изключване на машината в случай на неочаквано прекъсване на електрическия ток към електромагнитния патрон и масата.
Чл.90. Хидравличните, пневматичните и електрическите притискащи приспособления за изключване възможността от изхвърляне на обработваемия детаил в случай на неочаквано понижение или прекратяване подаването на въздух, течност или електрически ток, трябва да бъдат снабдени с блокиращи устройства, осигуряващи автоматичното спиране на машина. Пусковите бутони или лостове на упоменатите притискащи приспособления, трябва да бъдат в блокировка с пусковите устройства и то така , че да не може да се включва машината, ако детайла не е закрепен.
Чл.91. Пусковите бутони на пневматичните, хидравличните и електрически притискащи устройства трябва да бъдат разположени така, че да не може случайно да се включват и изключват.

Чл.92. Приспособлението, в което е поставянето, закрепването и снемането на детайла става ръчно, трябва да осигурява пълна безопасност при изпълнение на упоменатите операции, а така също и да осигурява свободно излизане на стружката и удобното й отделяне от машината

Чл.93. Машините, на които се обработват трошливи материали-чугун, бронз, месинг, пласмаси и др., трябва да бъдат снабдени с уловители за прах и стружки.

Чл.94. Машините, които имат приспособления за охлаждане на режещия инструмент чрез свободно падаща струя или ако течността се подава под налагане, отделящите се в процеса на работа вредни аерозоли, трябва да се уловят от индивидуалната аспирационнна вентилация, като арерозолите се отделят непосредствено на мястото на образуването им.

Чл.95. Почистването и извозването на стружките от машините и съоръженията трябва да бъде механизирано. Стружките от машините, които нямат механично устройство за извозване, се отделят с помощта на лесно подвижна и удобна ръчна количка.

Чл.96. За ръчно почистване на стружките от машините на учениците се дават подходящи съоръжения – четки, куки, сандъци и др. Куките трябва да имат гладки ръкохватки, без дупки (ухо) и не голяма кръгла форма на шишчето в началото на дръжката, предпазващо ръката от нараняване от стружките.

Чл.97. Въртящите се устройства за закрепване на обработваемия детайл (патрони, планшайби, скоби и др.) трябва да имат гладка повърхност. Ако тези устройства имат стърчащи части или вдлъбнатини, те трябва да бъдат оградени.

Чл.98. При обработка на стомана трябва са се употребяват ножове със специални зъбци или приспособления, осигуряващи раздробяването на стружките в процеса на стругованието. При обработка на крехки материали и при образуване на дребно раздробени стружки трябва да се упоребяват стружкоуловители.

Чл.99. Ходовите валове и винтове и зъбни предавки на металорежещите машини трябва да бъдат закрити и в специални ограждения.

Чл.100. Пиленето, полирването и почистването с шкурка на обработваемите детайли на струг трябва да се извършват с помощта на специални приспособления (инструменти) и методи, осигуряващи безопасност при изпълнение на тази операция.

Чл.101. Ножовете с пластинки от твърда сплав или бързорежаща стомана трябва да се подлагат на внимателен преглед от учителя по практика за здравината на запоената пластинка.

Чл.102. Настройката на металорежежите машини, закрепването на детайли и инструменти, снемането им, почистването на стружките и др. трябва да става само при спряна машина.

Чл.103. Да се изважда ключа от патроника веднага след закрепването на детайла, завъртането на патроника заедно с ключа може да доведе до повреди в машината и трудови злополуки.

Чл.104. Да се проверява всеки път здравото и сигурното захващане на детайла от прикрепващите приспособления на струга (патроника, заден център).

Чл.105. Системно да се извършва контрол по затягането на патронниците, центрите, опорните повърхности на люнетите, с оглед избягването на всякаква възможност за изхвърляне на детайла по веме на обработката му.

Чл.106. Задължително е поставянето на предпазни екрани, решетки или прегради при рязането с охлаждаща течност, при обработка на крехък материал с отделяне на чупеща се стружка и др. (при положение, че конструкцията на машината не е съобразена с тези изисквания)

Чл.107. Задължително е използването на охлаждащата течност при обработка на детайлите когато за това са дадени указания, тъй като в противен случай могат да настъпят аварии, нещастни случаи и др.

Чл.108. По време на работа да се проверяват пусковите и спирачни устройства на металорежещите машини.
Чл.109. Контролирането на размерите на детайлите да се осъществява само при спряна машина, когато това не може да става автоматично.
Чл.110. Когато се работи с конусен линиал, с копирно или друго приспособление, закрепването от към задната страна на струга, е забранено ученикът да се пресяга над паралелите и ножодържача при включена машина.
Чл.111. Забрането е изправянето на криви детайли между центрите на струга или паралелите му.
Чл.112. Забранено е поставянето на предмети върху паралелите на струга.
Чл.113. Фрезите трябва да бъдат снабдени с бързодействащи и сигурни спирачни устройства.
Чл.114. При поставянето и смяната на детайла на фрезмашината, трябва да се използват специални приспособления против порязвания.
Чл.115. Всички видове фрезмашини трябва да имат крайни изключватели за спирането на фрезерни и пробивни карети.
Чл.116. Забранено е употребата на дискови фрези с пукнатини или със счупени зъби.
Чл.117. Закрепването на детайлите на фрезмашините да се извърши при изключено главно движение. Периодично, по време на работа, да се проверява за сигурността на закрепването.
Чл.118. Преди да се пусне фрезмашината в действие трябва да се проверява много внимателно закрепването на фрезата, на детайла, изправността на системата за подвеждане.
Чл.119. Фрезите да се съхраняват и транспортират в специални калъфи или кутии.
Чл.120. Забранено е придържането на детайла с ръце при пробиване на бормашина.
Чл.121. Стружките от машините се отстраняват с магнити, метални куки, емулсия, четки с дървени дръжки с дължина най-малко 250 мм.
Чл.122. Блокиращото устройство на бормашината винаги да е в изправност, за да може при необходимост да се изключва шпиндела на машината.
Чл. 123. При напречно стъргателни и дълбачни машини режещите инструменти да се закрепват по стабилен начин, за да се избегнат трептенията и сигурно да се поеме началния удар при врязване на ножа в детайла.
Чл.124. При обработване на предмета с размери по-големи от тази на плота на машината задължително да се поставят ограждащи летви до края на опасното място, оцветени с ярко червена (оранжева) боя. Тези ограждения трябва да са стабилно закрепени на пода.
Чл. 125. Снемането на предвидения слой метал, според указанията, трябва да се извършва постепенно. Забранено е снемането наведнъж на стружка с дебелина по-голяма от допустимата за даден режещ инструмент и обработван детайл. Врязването на ножа на голяма дълбочина може да предизвика счупването му или събаряне на детайла върху краката на ученика.
Чл.126. На работното място на нож-гилотината трябва да има инструкция с указание за допустимата дебелина на материалите, която може да се режат, начините на безопасна работа и др.
Чл.127. Режещия диск на циркуляр –машините трябва да бъде обезопасен.
Чл.128. Абразивните дискове трябва да бъдат стабилно закрепени, много добре балансирани (допустимо биене **+/- 0.0001 мм**.), да се задвижват само с периферни скорости, указани в самия диск. Абсолютно е забранено задвижването на абразивните дискове със скорости, превищаващи допустимите.
Чл.129. Периодично да се извършва преглед на абразивните дискове. При установяване на пукнатини, трябва да се демонтират незабавно.
Чл.130. Абразивния диск да бъде монтиран и обезопасеен с метален кожух съгласно БДС.

Чл.131. Ежемесечно да се проверяват допустимите обороти на шмиргела.
Чл.132. Забранява се на учениците да работят с абразивната отрезна стационарна машина, както и с преносимата (ъглошлайф).

Г. Правила по безопасността на труда при електродъгово заваряване

Чл.133. При тази дейност да се спазват действащите инструкции за противопожарните мерки при извършване на огневи работи в промишлените предприятия и други обекти на народното стопанство.
Чл.134. Работилниците за заваряване трябва да са разположени в самостоятелно помещение или ако това е невъзможно се огражда съответното място, където се заварява с плътни непроницаеми, непропускащи светлина и пожароизолиращи материали.
Чл.135. На учениците, които ще заваряват трябва да се дава специално (защитно) работно облекло и лични предпазни средства: брезентова престилка, брезентови ръкавици, гамаши (брезентови или кожени), щит със светофилтърно стъкло, противопрахови очила (за изчукване на шлаката).
Чл.136. Преди да се пристъпи към заваряване, задължително се извършва, под ръководството и контрола на учителя, подготовка за работа на заваръчния пост. Прави се щателен преглед на уредбите на бутилките, горелките, водния предпазител, вентилите, манометрите, състоянието на електросъоръженията и другите необходими съоръжения за заваряване и след като не се констатират никакви отклонения от нормите, се започва работа.
Чл.137. Преди започване на заваряването, работното място задължително да се неутрализира и подсуши, ако е залято с кисилина, основа или масло.
Чл.138. По време на заваряването и след него трябва да се упражнява контрол върху нагорещените части, за да не причинят запалване на близки горими предмети.
Чл.139. Всички заварки трябва да се извършват под непосредственото наблюдение и контрол на учителя.
Чл.140. Забранено е на учениците да извършват таванна заварка.
Чл.141. Забранено е да се извършват електрозаварки на открито по време на дъжд или гръмотевици.
Чл.142. При заваряване (електро или газо-кислородно) учениците и учителите трябва да спазват всички протовопожарни изисквания по “Инструкцията за протовопожарните мерки при извършването на огневи работи”.
Чл.143. На всяко работно място за заваряване посредством дъга трябва да има инструкция за безопасна работа, чертежи с обяснения, схеми за съединенията и упътване за работа с тях.
Чл.144. Корпусът на генератора или трансформатора, пусковият реостат и предметът на заваряване да бъдат заземени или занулени в зависимост от системата на електрозахранване.
Чл.145. Всички проводници да бъдат изолирани и сеченията им да отговарят на допустимия минимум. Проводниците на генератора или трансформатора до таблото трябва да са предпазени и от механични повреди, а проводниците, които водят от апарата до дръжката на електрода и до масата на заваръчния предмет, трябва да бъдат многожилни с мека и гъвкава броня.
Чл.146. Към всеки пост за електрозаваряване трябва да се поставя ясно четлив надпис: “**Не гледай електрическата дъга ! Опасно за очите!”.** Преди да започне работа, ученикът е длъжен да предупреди намиращите се около него хора, като извика високо **“ Пази очите” !** .
Чл.147. Забранено е заваряването в неудобни и опасни условия (котли, цистерни и др.) от учениците.

Чл.148. Помещенията за постоянни електрозаваръчни работи да бъдат с огнеустойчиив под и сигурна вентилация и повърхност на пода не по-малка от **10 кв.метра**.
Чл.149. Работното място за временни електрозаваръчни работи трябва да се почиства от горими материали и отпадъци в радиус най- малко **5 метра**.
Чл.150. При прекъсване на работа, електрожения апарат да не се оставя под напрежение.
Чл.151. Забранено е да се правят електроженни заварки в съседство с леснозапалими и огнеопасни материали. Разстоянието до тях трябва да бъде най-малко **15 метра**.

Д. Механично обезопасяване на машините, съоръженията и работните места

Чл.152. Машините, съоръженията и работните места в учебните работилници, лаборатории и кабинети трябва да бъдат напълно обезопасени, съгласно изискванията на действащите правилници и нормативни документи за съответните дейности и видове работи.
Чл.153. При наличието на необезопасени и достъпни за случайно докосване движещите се части и работни елементи, учителят специалист е длъжен да вземе допълнителни мерки, за да бъде предотвратена възможността за травматичното или здравно увреждане на учениците.
Чл.154. Всички стълбища, проходи, площадки, канали, шахти и други подобни трябва да бъдат добре осветени и оградени с предпазни парапети или покрити с предпазни капаци или скари.
Чл.155. За всяка машина трябва да има окачена на видно място инструкция за безопасна работа.
По изключение, когато машините са еднообразни и в общо помещение, инструкцията може да бъде обща и окачена на видно място.
Чл.156. На видно място трябва да бъде окачен Правилника за вътрешния трудов ред в работилницата или извадки от Училищния правилник с конкретните права и задължения на учениците и ръководителите на учебната практика.
Чл.157. Шумът и вибрациите от работните машини и дейността на учениците, както и отоплението, осветлението и чистотата ма микроклимата, трябва да бъдат периодично измервани и подържани в пределно- допустимите стойности.
Чл.158. Захранването на инсталациите за електрическото осветление трябва да бъде отделно от това за двигателната електрическа инсталация. Освен това, всяка работилница, лаборатория или учебен кабинет трябва да има резервно (аварийно) осветление, захранвано от независим източник на енергия.
Чл.159. Преглеждането, почистването и смазването на машините трябва да става след изключване на двигателя и тяхното окончателно спиране, като се вземат мерки против самопускане или погрешно пускане от друго лице.

Е. Правила по безопасност на труда при монтажни, регулировъчни и Демонтажни работи в работилниците по ДВГ, АТТ и компютърна техника

Чл.160. При извършване на демонтажни и монтажни дейности в работилниците по Автомобили да се спазват всички изисквания на Правилника по техническа безопасност при авторемонтни работи.
Чл.161. Демонтажите, монтажите и регулировъчни дейности да се извършват само с изправни и стандартни инструменти и приспособления, отговарящи на изискванията на раздел 2.6 т.А от настоящия правилник.
Чл.162. Използването на ръчни електрически и пневматични инструменти и приспособления да става само с разрешение на учителя.
Чл.163. По време на демонтажните и ремонтни дейности, ако се получи теч на горивосмазочни материали, да се извършва веднага почистване на работното място с дървени стърготини или парцали. Омаслените парцали и дървесни частици да се съхраняват в метални сандъчета и да се изхвърлят на определените места в края на учебната практика.

Чл.164. Изборът на най-подходящите инструменти да става под непосредствения надзор и контрол на учителя-специалист.
Чл.165. Работното място на обучаемия да се поддържа винаги подредено съгласно инструкциите на технологичните карти и изискванията на учителя, водещ практиката.
Чл.166. Включването и работата с машините, апаратите и стендовете да става само след разрешение на учителя по практика, след вземане на всички мерки за безопасна работа.
Чл.167. Учителят-специалист допуска учениците до самостоятелна работа на съответните работни места само след като е убеден, че ученикът е усвоил изискванията за безопасна работа със съответните машини и инструменти.
Чл.168. При извършване на ремонтни дейности по ходовата част на автомобила да се извърши надеждно застопоряване на колелетата и тогава да се работи с крика и подемника.
Чл.169. Да не се допуска учениците да работят с хидроподемника и крана в работилница ДВГ. Когато се налага повдигане с тези съоръжения подемните работи да се извършват само от учителя по практика.
Чл.170. При монтажни дейности с агрегати и възли от КВМ, които са с тегло над 20 кг, да се използват специални приспособления или подемни съоръжения.
Чл.171. Забранява се в работилниците да се съхраняват гориво-смазочни материали, антифриз и електролит за акумулаторни батерии.
Чл.172. Отделни металообработващи машини могат да бъдат използвани в авторемонтните дейности при спазването на **Раздел 2.6 т.В** от настоящия правилник.
Чл.173. Забранено е удължаването ръкохватките на приспособленията и инструментите, рамената на гаечните и челните ключове, без разрешението на учителя-специалист.
Чл.174. Огневи работи (електро и газопламъчни заварки) в работилниците по ДВГ, АТТ могат да се извършват по изключение, след разрешение от органите на Районната противопожарна служба, при спазването на всички изисквания за безопасна работа.
Чл.175. Забранява се извършването на огневи работи в автоработилниците от ученици.
Чл.176. Контролно-регулировъчни дейности да се извършват при изключен (угасен) двигател, надеждно застопорен автомобил и под непосредствения контрол на учителя по практика.
Чл.177. Когато се налага пускането на двигателите и автомобилите в ход за контрол качеството на извършените контролно-регулировъчни дейности това да става само от учителя-специалист, при спазването на всички изисквания за безопасна работа с автомобили и ДВГ.
Чл.178. При провеждане на лабораторни изпитания с работещ двигател или с движещ се автомобил, да се работи стриктно по указанията на учителя по лабораторна практика и се спазват изискванията за безопасност и охрана на труда.
Чл. 179. Проверката и зареждането на хладилници и хладилни инсталации с хладилен агент да се извършва само от механика извън учебната работилница в отсъствието на ученици.

IV.ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН, ФИТНЕС ЗАЛА И СПОРТНА ПЛОЩАДКА

Чл. 180. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
Чл. 181. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от наранявания.
Чл. 182. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части /винтове, обтегачи, възли, точки и др./.
Чл. 183. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
Чл. 184. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието, или уплаха и др..

Чл. 185. Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнение на трудни елементи от упражненията и да осигури пазене в случай на несполучливи опити /например при прескоци, отскоци и др. /.
Чл. 186. Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не се изисква изпълнение на трудни елементи.
Чл. 187. На момичетата, ненавършили **15** годишна възраст, не могат да се възлагат физически упражнения, които могат да увредят или да причинят деформация на органи в областта на малкия таз.
Чл. 188. Физкултурната площадка трябва да бъде с масивна настилка /асвалт /.
Чл. 189. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и др., трябва да бъдат закрепени здраво и стабилизирани сигурно.
Чл. 190. Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.

V. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДИРЕКТОРА ЗА КООРДИНИРАНЕ И КОНТРОЛИРАНЕ ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗБУТ

Чл. 191. 1. Директорът е длъжен при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно обучение на ученици, изпълнение на ремонти, строително-монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности да включва и мерки за осигуряване на безопасни условия на труд, предложени му от отговорника по ЗБУТ в училище;
2.Да не допуска на работа лица, които не са обучени, инструктирани или в нетрезво състояние.
3.Да осигури на педагогическия и непедагогическия персонал обслужване от службите по трудова медицина.
Чл. 192. Директорът на училището осъществява взаимодействие и координация с органите на Министерството на труда и социалните грижи, Министерството на здравеопазването, Министерството на вътрешните работи, Министерството на околната среда, отрасловите министерства и ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на ЗБУТ.
Чл. 193. Директорът организира с отговорника по ЗБУТ в училище регистрирането, отчитането и анализирането на злополуките и професионалните заболявания по установения за Република България ред.
Чл. 194. Директорът незабавно уведомява РУО - Търговище и органите на Министерството на вътрешните работи, прокуратурата и гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и тежки аварии.
Чл. 195. Директорът организира контрола по спазването на изискванията за осигуряване на ЗБУТ .
Чл 196. 1.Директорът организира и съдейства за обучението на упълномощеното лице, координиращо дейностите по осигуряване на ЗБУТ.
2.Директорът организира практически занятия по изпълнението на училищния план за евакуация на личния състав/педагогически, непедагогически персонал и ученици/ при бедствия, аварии и катастрофи, един път през учебен срок:
-до **30.10.2026 г.,**за **I** учебен срок;
-до **28.04.2027**г.,за **II** учебен срок

VI. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.197.1.Идват на училище 15 мин.преди започване на учебните занятия, като при придвижването си от дома до училище и обратно стриктно спазват правилата за движение по пътищата.
2.Влизането и излизането в и от училище става през централните входове, а движението по коридорите и стълбищата става в дясно.

3.По време на междучасия не се допуска отварянето на прозорци /освен този до бюрото на учителя/ в класните стаи и коридорите. Не се допуска качване по прозорците, навеждане през тях, хвърляне на отпадъци или други предмети.

4. Учениците косумират закуски в училищната сграда на определените за целта места, при спазване на всички хигиенни норми.

5.Не се допуска игра с топки и други спортни пособия в класните стаи и коридорите, пързалянето по мозайката и парапетите по стълбищата, каране на ролкови кънки, ролери и др. по коридорите и двора на училището.

6. Всички ученици са длъжни да поддържат личната си хигиена и да идват на училище в приличен вид /според ПДУ/. Длъжни са да пазят чисти класните стаи, коридорите, физкултурния салон, тоалетните и двора на училището. Отпадъците се събират на определените места.

7.По всяко време/преди започване и след завършване на учебните занятия, в междучасията/ се забранява игра с ел.ключове, контакти, ел.табла, пипане на оголени проводници.

8.Не се разрешава игра с пожарогасителите кофпомпите и пожарните кранове в сградата.

9.При възникване на пожар или друга авария учениците са длъжни да информират учителя /най-близко намиращия се или директора на училището/ и да спазват указанията на учителя.

VII. ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл.198. Трудовите злополуки и професионалните заболявания да се регистрират, отчитат и анализират по установения в страната ред от домакина на ПТГ, отговорника по ЗБУТ, ППО и ГЗ в училище и главния счетоводител.

Чл.199. Трудови злополуки са всички травматични увреждания станали през време, във връзка или по повод на учебно-възпитателния процес, както и всяко увреждане на здравното състояние, настъпило в резултат на работа при извънредни обстоятелства или ненормални за дадена професия условия, ако са довели до временна нетрудоспособност, инвалидност или смърт на ученика, учителя или служителя.

Чл.200. Като трудови злополуки се класифицират и професионалните заболявания.

Чл.201. За трудови се считат и злополуките станали през време на каквато и да е работа, извършвана от ученика, учителя или служителя по нареждане или със знанието на ръководството, както и работа, извършвана без нареждане и знание на ръководството, но в интерес на учебното заведение или предприятието.

Чл.202. Трудови са и злополуките станали през време на почивки, прекарани в района на учебното заведение или предприятието, където се провежда производственото обучение.

Чл.203. Към трудови се приравняват и злополуки станали:

- при отиване или връщане от производствено обучение;
- при участие в организирани походи, екскурзии, излети;
- при участие в организирани физкултурни тренировки и състезания;
- при спасяване на човешки живот;
- при участие в спасителни мероприятия, наложени от природни бедствия, крупни производствени аварии, пожари и други подобни.

Чл.204. Трудовата злополука, причинила загуба на работоспособност един или повече дни, се установява от директора на учебното заведение с акт за трудова злополука, в срок от три дни след като е станала, а професионалното заболяване – в тридневен срок от деня на неговото констатиране от лечебно-профилактичното заведение.

VIII. Пропускателен режим и охрана на училището

Чл.205. Пропускателният режим на училището се осъществява от дежурни служители с работно време от 6,00 ч.до 17,00 часа.

1.Основни длъжностни задължения:

1.1 Поддържат охраната на входно-изходните места на сградата на училището, като контролират движението на учениците, учителите, служителите и работниците.

1.2. Упражняват контрол върху движението на външни лица при посещението им в сградата, като води и вписва личните им данни в специален дневник.

1.3. Следят и проверяват личния им багаж – чанти, сакове, пакети и други за взривоопасни материали.

1.4. Съпровождат външни лица до мястото за посещение в училището

1.5. Не допускат движение на ученици и външни лица през северния вход и задния двор на училището.

1.6. Проверява състоянието на помещенията в сградата след приключване на учебните занятия.

Чл.205. Охраната на училището се осъществява от 17,00 часа до 06,00 часа от сигнално-охранителна техника на фирма „СОТ-сигнално-охранителна техника ЕООД“

VII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 206. Правилникът за ЗБУТ се утвърждава от Директора на училището в началото на учебната година.

Чл. 207. Директорът организира запознаването на учениците, педагогическия, непедагогическия персонал и родителите с Правилника за ЗБУТ.

Чл. 208. Правилникът се актуализира преди началото на всяка учебна година и при изменение на единните норми и правила за ЗБУТ.

Чл. 209. В края на всяка учебна година педагогическия съвет анализира БУ на ВОТ и предприема мерки за подобряване работата в тази посока.